

961225-3

V křesťanské tradici je hluboce zakořeněno přesvědčení, že spasitelství (tj. záchranná moc) Ježíšovo spočívá v tom, že byl bez viny. Tady bude třeba pracně vysvětlovat, že právě ono synovství boží, které zachraňujeme důrazem na Ježíšovu nevinu, na jeho neprovinilost, by nám nemohlo být k ničemu. Inkarnace má smysl právě v tom, že „Bůh přišel v těle“, že přišel jako člověk, tj. že to byl člověk Ježíš. A smysl tohoto „vtělení v člověka“ je nerozlučně spjat s tím, co také náleží k tradici, totiž že „naše hříchy vzal na sebe“. A tak se musíme rozhodnout: buď naše hříchy skutečně vzal na sebe, a pak ztrácí ten nejhlubší význam náš důraz na jeho nevinnost; anebo na sebe naše hříchy nevzal a zůstal bezhříšný, ale potom nám nepomohl a pomoci zásadně nemohl. Kdyby to totž šlo jinak, znamenalo by to pronikavou změnu v dogmatických formulacích a v celé křesťanské theologii. Kdyby mělo theologicky platit, že Ježíš byl bez hříchu a přesto byl obětován, šlo by především o velkou nespravedlnost, ale zejména o to, že jeho smrt nám nic nemůže přinést, žádné osvobození, žádnou spásu – byla to prostě smrt nevinného, protože smrt Boha (=božího Syna), a to není žádná skutečná smrt. A pokud by to byla skutečná smrt, pak by nejenom nemohla přinést spásu, ale naopak by znamenala konec jakékoliv naděje. To vše jsou rozpornosti, které je třeba zkřesťanského zvěstování prostě odstranit, protože jsou pro jen trochu myslícího člověka pohoršením, odstrašující výbavou něčeho, co se jen tváří jako dobrá zvěst, ale co dobrou zvěstí není a být nemůže. Inkarnace ve skutečnosti znamená, že žádný bůh nám lidem nemůže pomoci, že pomoc může přinést pouze člověk, a že ji může přinést pouze za té základní podmínky, že na sebe vezme vinu mnohých („vinu všech“ by asi bylo přehnané). A protože cesta Ježíšova má být všemi jeho věrnými následována (a to ne jako pouhé napodobené pravzoru až do nějakého „ztotožnění“, nýbrž inovačně, s vynalézavostí přiměřenou novým okolnostem a podmínkám, a v tom smyslu tak, že to bude nebo alespoň má být „více nadto“!), je zřejmé, že po Ježíšovi musí přijít další, že tedy Ježíšova oběť není jednou provždy definitivní v tom smyslu, že by dalších obětí už nebylo zapotřebí. Je to cesta, které ještě neskoučila a která ještě hned tak neskoučí.

(Praha, 961225-3.)